

ЦІ ЁСЦЬ ДАЗВОЛ НА АДПАЧЫНАК?

**«Людзі едуць
з-за мяжы, а мы
не паспяваем аформіць
ім дакументы...»**

Паколькі тэрыторыя раёна цягнецца ўздоўж дзяржаўнай мяжы, значная частка знаходзіцца ў пагранічнай зоне. А тут ёсць свае асаблівасці. Для прыёмкі і размяшчэння замежнікаў неабходна мець спецыяльны дазвол. Гаспадар аграсядзібы Дзмітрый Гетнер сутыкаецца з гэтай праблемай даволі часта.

— Бывае, што турысты едуць цераз мяжу і хочуць прыпыніцца ў аграсядзібе на некалькі дзён. Але за такі кароткі тэрмін мы не паспяваем аформіць дакументы. Гэта адбывае ахвоту ў замежнікаў, і яны едуць далей, — кажа Дзмітрый.

Пастаянныя госці ведаюць такую асаблівасць пагранічнай зоны і заказваюць месцы загадзя. Напрыклад, расіяне, якія плануюць правесці тут навагоднія канікулы, зрабілі гэта ўжо зараз.

— Мы самі заказваем гэты пропуск, — працягвае гаспадар, — едзем у пагранічны атрад, падаём дакументы, аплачваем. Я чуў, што з гэтага года замежнікі могуць аформіць дазвол праз інтэрнэт, але гэтым ніхто пакуль не скарыстаўся. Для таго каб зрабіць гэта мне, патрэбны копіі пашпартаў. Высылаць сканы пашпарта ніхто не згаджаецца. У той жа час пяць дзён для афармлення — гэта даволі працяглы тэрмін, які не спрыяе заезду турыстаў на выхадныя, напрыклад.

Сутыкнуўся Дзмітрый і з такой праблемай, як рэклама. Палякі, па яго словах, выказваюць жаданне прыехаць і адпачыць на гасціннай беларускай зямлі, але аграсядзібу праз пошукавыя рэсурсы ў суседняй краіне чамусьці немагчыма знайсці. Добра было б, каб Бераставіцкі раён, нараўне з Гродзенскім, таксама падпаў пад

*(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)*

бязвізавы рэжым, лічыць Гетнер. Умовы для адпачынку турыстаў тут таксама ёсць.

**«Ахова прыроды
палохае нас штрафамі...»**

Алена і Дзмітрый Гетнеры не адразу прыйшлі да агратурыстычнага бізнесу. У Бераставіцы сям'я мела сваю справу — дрэваапрацоўчы цэх. Як і многія гараджане, вырашылі пабудаваць лецішча ў глыбінцы, каб пажыць удалечыні ад цывілізацыі. У гэты час маладога прадпрымальніка заўважылі прадстаўнікі «Аграпрамбанка» і прапанавалі прыняць удзел у новай справе. Якраз была складзена праграма развіцця аграэкатурызму і адкрыта крэдытная лінія на льготных умовах. Алена з мужам падумалі і згадзіліся. Згодна з умовамі крэдытавання, атрымалі некалькі гектараў зямлі і завялі даволі істотную гаспадарку.

Важнай умовай для развіцця новай справы Дзмітрый лічыў наяўнасць вадаёма. Каб не ісці на суперак закону, які не дазваляе будавацца ў прыбярэжнай зоне, знайшоў іншы выхад — спачатку пабудаваў дом, а потым узяўся за стварэнне ўласнага вадаёма.

— Тут нічога не было, — ківае ў бок возера гаспадар, — быў кавалачак лесу, кустоў, але мы з Аленай дамагліся, узялі дазвол, каб стварыць тут вадаём. Спачатку адзін выкапалі, потым другі. Так з'явілася мясціна пад назвай «Ціхія

сажалкі». Зараз мы іх аб'ядналі і маем даволі вялікае возера.

Дарэчы, сажалка прыносіць не толькі задавальненне. Хоць возера і прыватнае, сюды часта наведваюцца прадстаўнікі прыродаахоўнай службы. Па словах гаспадара, яны забараняюць лавіць тут рыбу і пастаянна пагражаюць штрафамі.

— Пакуль не штрафавалі, але спасылаюцца на законы, якія датычацца агульнага стану забароны на лоўлю рыбы, а там не прапісаны ўмовы па прыватных сажалках, вось яны і кантралююць нас. А мне, напрыклад, трэба падчас нерасту адлавіць самак і перасадзіць у іншы вадаём, каб драпежныя рыбы малькоў не паелі. Чаму інспектары павінны ўказваць, як гаспадарыць? — абурэцца Дзмітрый.

Такі падыход, на яго думку, неправамерны. Ён, як гаспадар, сам сабе не нашкодзіць. Тым больш што вада для яго — адзін з галоўных фактараў выбару месца. І з гэтым звязана цэлая гісторыя.

**«Дзеду было пад 80,
а ён нічым не хварэў...»**

З даўніх часоў у гэтых мясцінах стаяў адзіны хутар і апошні тут жыў стары дзед па мянушцы Бабёр. На гэта жытло і натрапіў нека Дзмітрый Гетнер падчас грыбнога палявання. Зайшоў да дзеда, пазнаёміўся, пагутарыў. Даведаўся, што старому амаль 80 гадоў, але

на здароўе не скардзіцца, хоць у назе з вайны асколак сядзіць. Нават у бальніцы ні разу не быў. Пазней Дзмітрый яго ўсё ж адвёз да ўрача, бо ў дзеда забалеў зуб. Дык у бальніцы нават карткі яго не было. Дзед сцвярджаў, што толькі дзякуючы крынічнай вадзе ён і захаваў сваё здароўе.

— Яго хатка амаль згніла, бо мясцовасць тут балоцістая, і я прапанаваў яму прадаць хутар у абмен на дом у вёсцы. Усяго некалькі кіламетраў адсюль, — расказвае Дзмітрый. — Кажу: вы ўжо сталы чалавек, да вас там хутчэй і доктар падыдзе, і вясцоўцы даглядзяць, не тое што тут, у лесе. І дзед, хоць не адразу, але згадзіўся. Я купіў яму ў вёсцы дом, яшчэ і грошай даў...

Стары хутар разабралі, а сюды перавезлі з Белаежскай пушчы бацькоўскі дом, другі паверх і тэрасу дабудавалі самі. Між тым аддалены маёнтак мае і зваротны бок, звязаны з ляснымі драпежнікамі. Літаральна на днях воўк прабраўся ў авечую загарадку і зарэзаў пяць жывёлін. І такая сітуацыя не адзіная за перыяд работы. Занепакоены гаспадар нават думае адмовіцца ад авечага статка, бо ўтрымліваць яго даводзіцца на адлегласці ад сядзібы.

**«Хацеў узяць слова,
каб нас пачулі...»**

Алена і Дзмітрый не аднойчы выходзілі пераможцамі абласнога конкурсу на найлепшую аграсядзібу. Прадстаўлялі вобласць на рэспубліканскім узроўні. Падчас такіх цырымоній Гетнеры прымалі ўдзел у сустрэчах гаспадароў аграсядзіб з кіраўніцтвам турыстычнай галіны. Дзмітрый раскажаў, што не аднойчы спрабаваў агучыць праблему па афармленні дазволу для замежных турыстаў. Ён лічыць, што ведамствы павінны дагаварыцца паміж сабой, каб прыгранічныя аграсядзібы маглі прымаць турыстаў з-за мяжы на любы тэрмін — і кароткі, і доўгі, як пажадае сам госць.

Дарэчы, яшчэ нядаўна ў прыгранічную зону ўваходзіла значная

частка Гродзенскага раёна, у тым ліку і Аўгустоўскі канал. Пасля таго як гэтыя перашкоды былі зняты, тэрыторыя перажывае сапраўдны турыстычны росквіт.

— Хацелася б, каб была даведзена да канца і справа па ўстаноўцы знака «аграсядзіба». На конкурсе паабяцалі, што такі знак нам устанавяць, і нават узгаднілі ўзоры, — распавядае Дзмітрый. — Але чамусьці гэтага не зрабілі, знак не ўстаноўлены. Хоць нам ён вельмі патрэбны, бо не кожны адшукае сядзібу ў такім зацішным кутку.

Валянцін АРЦЮХЕВІЧ, загадчык сектара спорту і турызму Бераставіцкага райвыканкама:

— Гэты від сельскага бізнесу не стаіць на месцы. Бераставіцкія аграсядзібы не толькі радуюць гасцей, але і паляпшаюць аблічча вёсак. Напрыклад, аграсядзіба «Ляўшова» створана на месцы былога ФАПа.

Зараз тут гаспадарыць Сяргей і Алена Зешуты. А яшчэ некалькі гадоў таму стаялі закінутыя будынкі фельчарска-акушэрскага пункта. Апусцелы аб'ект зарастаў бур'яном і лебядой. Маладыя гаспадары, можна сказаць, вярнулі да жыцця не толькі будынак, але і вёску. Цяпер, калі заканадаўства легалізавала правядзенне масавых мерапрыемстваў, юбілеяў, карпаратываў, вяселляў, гэты рух актывізаваўся. Многія аддаюць перавагу менавіта аграсядзібам.

Цудоўны куток стварылі гаспадары «Дваранскага гнязда», дзе адноўлены былы панскі маёнтак і захаваўся старажытны парк. Уся тэрыторыя аздаблена малымі архітэктурнымі формамі, скульптурамі, клумбамі, фантанам, што спрыяе правядзенню тут тэматычных фотасесій і выязных рэгістрацый шлюбу.

Увогуле патэнцыял для пашырэння агратурызму ў нас ёсць. Ужо зараз рыхтуюцца дакументы на афармленне некалькіх новых аграсядзіб.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

■ Выстаўка

ВЯРТАННЕ НА СТО ГАДОЎ НАЗАД

Цікавая выстаўка адкрылася ў Магілёве — усё, хто на яе завітае, змогуць пабачыць рэдкія кадры горада 1918 года. Рарытэтнымі здымкамі прадставіў калекцыянер Алег Лісоўскі, які зараз жыве ў Германіі і на працягу многіх гадоў купляў фатаграфіі на інтэрнэт-аукцыёнах. Яго калекцыя ўжо неаднаразова выстаўлялася ў Магілёве і заўсёды карысталася вялікай цікавасцю ў магіляўчан. Летась, напрыклад, экспанаваліся ўнікальныя здымкі Магілёва 1941—1944 гадоў, зробленыя нямецкімі салдатамі падчас акупацыі горада.

Фота Галіны ХІТРЫКАВАЙ.

— Гэтым разам мы маем магчымасць убачыць горад такім, якім ён быў у перыяд з вясны да восені 1918 года, — адзначыў

падчас адкрыцця выстаўкі дырэктар музея гісторыі Магілёва Аляксей БАЦЮКОЎ. — Гэтыя кадры зроблены невядомым фатографам падчас акупацыі горада войскамі кайзераўскай Германіі.

Акрамя здымкаў, на выстаўцы можна ўбачыць архіўныя дакументы таго перыяду, прадметы побыту і інтэр'ера. Выстаўка «Невядомы Магілёў — 2018. На разломе» будзе працаваць у горадзе да 30 лістапада.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ІНІЦЫЯТЫВЫ З ПРАЦЯГАМ

29 персанальных гісторый дэманструе фотавыстаўка «Праекты ў асобах», якую можна пабачыць непасрэдна перад мастацкай галерэяй Гаўрылы Вашчанкі ў Гомелі.

Экспазіцыя расказвае пра праекты, якія цяпер рэалізуюцца на тэрыторыі Беларусі. Рэгіянальны каардынатар праекта «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь» па Гомельскай вобласці Алена ДЗЯДКОВА адзначае, што за чатыры гады рэалізацыі праграмы атрымалася стварыць такую сістэму ўзаемадзеяння ўлад, грамадскіх арганізацый, устаноў і грамадзян, якая ў будучыні дазволіць сумесна планаваць развіццё рэгіёнаў, актыўна ўцягваючы ў гэтую справу саміх людзей.

Тэматыка сёлета — зьлёная эканоміка, развіццё сельскагаспадарчых тэры-

торый, адукацыя, турызм, бізнес, інклюзіўныя практыкі... Канцэпцыя экспазіцыі — з дапамогай героя раскрыць праект, які змяніў жыццё людзей да лепшага. З аднаго боку кожнага з 29 вялізных стэндаў — мастацкія фотаздымкі герояў праекта з усёй краіны. У кадры — настаўнікі, студэнты, навукоўцы, інжынеры, фермеры, прадстаўнікі ўлады... З другога боку размешчана

інфаграфіка. Яна дэманструе механізм і ключавыя характарыстыкі кожнага праекта.

Гомель зараз другі раз прыняў фотавыстаўку: упершыню «Праекты ў асобах» тут пабачылі ў 2015 годзе. З таго часу яна пабывала ў 34 гарадах краіны і прадставіла 58 праектаў. Экспазіцыя працягвае вандроўку па Беларусі, і хутка яе пабачаць у Магілёве і Віцебску.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Удзельніца аднаго з праектаў, старшыня Гомельскага абласнога грамадскага аб'яднання «Велагомель» Святлана ДРАГУНЦОВА (злева) з папелічнікамі па веларуху.